

Azərbaycan Respublikası adından

Q Ə T N A M Ə

№ 2-2(103)-436/2015
15 oktyabr 2015-ci il
Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin İnzibati-iqtisadi kollegiyası

hakimlər Məmmədov Vidadi Məmməd oğlu (sədrlik edən və məruzəçi), Seyidova Səriyyə Seyid qızı və Hüseynov Sərvət Qeybəli oğlundan ibarət tərkibdə,
məhkəmə iclasının katibi İsmayilzadə Fərid Sabir oğlunun katibliyi,
iddiaçı XXX məhdud məsuliyyətli cəmiyyətinin nümayəndəsi İbrahimov Telman Sadət oğlunun, cavabdeh kkməhdud məsuliyyətli cəmiyyətinin nümayəndəsi Alıyev Cavid Barat oğlunun iştirakı ilə

borcun ödənilməsi tələbinə dair iddia ərizəsi ilə bağlı 1 saylı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin 2(81)-428/2015 nömrəli iş üzrə 29 iyun 2015-ci il tarixli qətnaməsindən iddiaçı tərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən iqtisadi işə açıq məhkəmə iclasında baxaraq

müəyyən etdi:

İddiaçı XXX MMC cavabdeh kkm MMC-yə qarşı məhkəməyə müraciət edərək, müqavilə öhdəliklərinin ödənilməsinə görə cavabdehdən 351.293,47 manat əsas borcun, 49.180 manat pul öhdəliyinin yerinə yetirilməməsinə görə hesablanmış faizin, hüquqi xidmət göstərilməsinə görə xərclənmiş 1.000 manatın, dövlət rüsumunun ödənilməsinə görə çəkilmiş 30 manat xərcin tutulub iddiaçıya ödənilməsi barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

1 saylı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin 29.06.2015-ci il tarixli qətnaməsi ilə iddia təmin edilməmişdir.

Qətnamə ilə razılaşmayan iddiaçı ondan apellyasiya şikayəti verərək, ləğv edilib, iddianın təmin olunmasını xahiş etmişdir.

Apellyasiya şikayətinin dəlillərinə görə məhkəmə qətnaməsində iddiaçının ödənilməyən borcun hansı müqavilə öhdəlikləri üzrə cavabdeh tərəfindən icra edilməməsinə sübut edə bilməməsinə istinad etmişdir. Bu istinad əsassızdır. Belə ki, iddiaçı tərəfindən məhkəməyə həm iddiaçıda, həm də cavabdehdə olan sənədlər təqdim edilmişdir. Birinci instansiya məhkəməsi tərəflər arasında bağlanmış 05.01.2011-ci il tarixli 1 nömrəli və 01.05.2012-ci il tarixli 2 nömrəli müqavilələrin 1.1, 1.3 və 1.4-cü bəndlərinə istinad etməklə iddiaçı tərəfindən iddia edilən dövrə, yəni 2013-cü ilin mart və aprel aylarına dair xidmətlərin göstərilməsi üçün cavabdehin rəsmi şəkildə yazılı təqdim etdiyi tələb və sifarişləri ilə bağlı sübutlar təqdim edilməməsi nəticəsinə gəlmişdir. Məhkəmənin bu nəticəyə gəlməsi iş materialları ilə təkzib olunur. Belə ki, tərəflər arasında ilk dəfə 2010-cu il tarixdən xidmət göstərilməsinə dair müqavilə bağlanmışdır. Bu müqavilələr əsasında cavabdeh tərəfindən təqdim edilmiş ixtisaslaşmış, bacarıqlı və təcrübəli işçilər sifarişçinin iş sahələrində davamlı olaraq işləmişlər. Məhkəmə qətnaməsində iddiaçı tərəfindən borc məbləğinin sübutu kimi təqdim edilən sənədlərin birtərəfli qaydada tərtib və təsdiq edilməsinə, sənədlərdə qeyd edilmiş məbləğlərin hansı xidmətlər üzrə görülməsi barədə iddiaçı və cavabdeh tərəfindən təsdiq edilmiş (imzalanmış tabellər) sənədlərin təqdim olunmamasına, «Azfen» B.M. ilə cavabdeh arasında 2013-cü ilin mart-aprel aylarında ümumiyyətlə müqavilə bağlanmamasına istinad edilmişdir. Məhkəmənin bu istinadı da iş materiallarına əlavə edilmiş sənədlərlə və tərəflər arasında bağlanmış müqavilələrlə, görülmüş işlərin həcmninə qəbul edilməsi və ödənişlərin edilməsi ilə təkzib olunur.

Belə ki, «Azfen» B.M. ilə cavabdeh arasında 2013-cü ilin mart-aprel aylarında müqavilə bağlanması iddia edilməmiş, həmin tərəflər arasında bağlanmış müqavilə əsasında 2013-cü ilin mart-aprel aylarında görülmüş işlərə dair qərardadla sənədlər tələb edilmişdir. Halbuki tərəflər arasında bağlanmış müqaviləyə əsasən göstərilən xidmətlərə görə işçilər tərəfindən hansı sahədə, neçə nəfər işçinin işləməsi, işləyən işçilərin adları, fəmiyaları və iş saatları cavabdehin nümayəndəsi tərəfindən və iş sahələrində işləri gördürən sifarişçilərin nümayəndələri tərəfindən hər gün timesheetlər tərtib edilmiş və nümayəndələrinin imzaları ilə təsdiq edilmişdir. Tərtib edilmiş timesheetlərin bir nüsxəsi müqavilə ilə müəyyənləşdirilmiş məbləğlərin və işçilərə əmək haqqının hesablanması üçün cavabdeh tərəfindən iddiaçıya təqdim edilmişdir. Lakin müqavilə ilə razılaşdırılmış xidmət haqqı cavabdeh tərəfindən ödənilməmiş, müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar cavabdehə edilmiş müraciətlər həllini tapmamışdır.

İşə apellyasiya qaydasında baxılarkən iddiaçının nümayəndəsi apellyasiya şikayətinə uyğun izahat vermiş, cavabdehin nümayəndəsi qətnamənin dəyişdirilmədən saxlanılmasını xahiş etmişdir.

Məhkəmə kollegiyası apellyasiya şikayətinin dəlillərini Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin («MPM») 372-ci maddəsinə müvafiq qaydada iş materialları ilə birlikdə araşdıraraq hesab edir ki, şikayət əsassızdır.

Belə ki, iş materiallarına əsasən tərəflər arasında hər ikisi 1 il müddətə bağlanmış, şərtləri eyni olan 05.01.2011-ci il tarixli 1 nömrəli və 01.05.2012-ci il tarixli 2 nömrəli müqavilələrə görə: İcraçı (iddiaçı) Sifarişçinin (cavabdeh) tələbinə əsasən onun tərəfindən xidmətlər üzrə lazımi qaydada ixtisaslaşmış, bacarıqlı və təcrübəli işçi heyəti ilə təmin etməlidir (bənd 1.1.); xidmətlər üzrə Sifarişçinin tələbi, Sifarişçi tərəfindən sifarişlər rəsmi şəkildə yazılı təqdim edilməlidir. Sifariş qəbul olunmazdan əvvəl İcraçı heç bir xidmətləri həyata keçirməyəcək (bənd 3.1); Sifarişçi tərəfindən İcraçıya formal bildiriş verilməmiş işlərin yığılması xidmətinə başlanılmayacaq (bənd 1.4); İcraçı icazə verilmiş müddətdən və xərc cədvəlindən istifadə etməklə Sifarişçiyə aylıq hesab-faktura göndərir (bənd 2.2); ödəniş əsasları hesab-fakturanın əsasında olacaq və hesab-faktura Sifarişçiyə təqdim olunandan 30 gündən gec olmayaraq ödənilməlidir (bənd 5.1); Sifarişçi İcraçıya hər bir işçinin hər iş saati üçün bu Müqaviləyə Əlavə 1-də göstərilən qiymətlərə əsasən ödənişləri təmin edəcək (bənd 5.3). Cavabdeh iddiaçıya ünvanlandığı 07.10.2013-cü il tarixli AZ/013/320 nömrəli məktubda borc məbləğlərinin hansı xidmətlər üzrə görülməsi barədə cavabdeh tərəfdən müvafiq qaydada təsdiq olunmuş sənədlərin (imzalanmış tabellər) təqdim edilməsini xahiş etmişdir. İddiaçının nümayəndəsinin vəsatətinə əsasən birinci instansiya məhkəməsinin 20.05.2015-ci il tarixli qərarı ilə cavabdehin kontragenti olan müəssisələrlə bağlanmış müqavilələrin, 2013-cü ilin mart-aprel aylarında işləmiş işçi heyətlərinin siyahısının, işçilərin gördüyü işlərin iş saatlarına görə hesablanmış əmək haqlarının ödəniş sənədlərinin, işçilərin gördüyü işlər barəsində tərtib edilmiş hesab-fakturaların (invoice), cavabdeh tərəfindən həmin müəssisələrə işləməkdən ötrü təqdim olunmuş işçilərin 2013-cü ilin mart-aprel aylarına dair siyahısının təqdim edilməsi üçün verdiyi sorğusuna «Azfen» B.M. tərəfindən verilmiş 03.06.2015-ci il tarixli cavab məktubunda bildirilmişdir ki, «Azfen» B.M. ilə cavabdeh arasında 2013-cü ilin mart, aprel aylarında müqavilə bağlanmamışdır. Bununla əlaqədar olaraq göstərilən Qərardada nəzərdə tutulan sənədlərin təqdim edilməsi mümkün deyildir. Eyni sorğuya «Bahar Energi Operating Company Limited» şirkətinin Azərbaycan Respublikasında nümayəndəliyi tərəfindən verilmiş 09.06.2015-ci il tarixli cavab məktubuna qoşma olaraq cavabdehlə bağladığı xidmət göstərilməsi barədə müqavilə, hesab-fakturalar (invoice), 2013-cü ilin mart və aprel ayları üçün Calculation Sheet və Time Sheet adlı sənədlər cavabdehlə həmin Şirkət arasında olan xidmət göstərilməsi ilə bağlı müqavilə münasibətlərinə aiddir və həmin sənədlərdə iddiaçıya aid heç bir məlumat yoxdur. Sorğuya SOCAR «Neftqaztikinti» Tresti tərəfindən verilmiş 16.06.2015-ci il tarixli cavab məktubuna qoşma müqavilələr, hesab-fakturalar da cavabdehlə Trest arasında olan xidmət göstərilməsi ilə bağlı müqavilə münasibətlərinə aiddir və həmin sənədlərdə də iddiaçıya aid hər hansı məlumat yoxdur.

İşdə olan, cavabdehin nümayəndəsi tərəfindən təqdim edilmiş 16.10.2014-cü il tarixli Müstəqil auditor rəyindən görünür ki, iş vaxtının və iş vaxtından artıq işlənmiş saatların miqdarını müəyyənləşdirmək üçün «Daily Allocation Sheet (Scaffolding)» başlıqlı sənədlər (tabellər) cavabdeh tərəfindən möhürlə təsdiq edilməmişdir və imza ilə təsdiqlərin kimə məxsus olmaları və imza edənlərin səlahiyyətli olmaları barədə məlumatlar yoxdur. Adətən tabellər yalnız işəgötürən tərəfindən tərtib olunduğundan müştəri tərəfin belə sənəddə imza etməsi bu sənədin tabel deyil, müştəri «Azfen B.M.» ilə icraçı cavabdeh arasında hesablaşma sənədi olmasını təsdiq edir. Audite

təqdim olunan bu sənədlərə baxış keçirildikdə surəti çıxarılmış sənədlər aşkar edildi. Surəti çıxarılmış (ksero edilmiş) sənədlər hesablama aparılması üçün təsərrüfat əməliyyatlarını təsdiqləyən yazılı şəhadətnamə hesab edilə bilməz.

Beləliklə, məhkəmə kollegiyasının araşdırması ilə sabit olmuşdur ki, tərəflər arasında şərtləri eyni olan iki müqavilə bağlanmışdır: quruda göstərilən xidmətlərə dair 05.01.2011-ci il tarixli 1 nömrəli və dənizdə göstərilən xidmətlərə dair 01.05.2012-ci il tarixli 2 nömrəli. İddiaçı 2013-cü ilin mart və aprel ayları üçün ödənilmədiyini irəli sürdüyü cəmi 351.293.47 manat borcun konkret olaraq hansı müqavilə öhdəliklərinin cavabdeh tərəfindən icra edilməməsindən irəli gəldiyini sübut edə bilməmişdir (MPM-14.2., 77.1.). Hansı ki, həmin müqavilələrə əsasən iddiaçı tərəfindən cavabdehə müvafiq xidmətlərin (lazımi qaydada ixtisaslaşmış, bacarıqlı və təcrübəli işçi heyəti ilə təmin etmək) cavabdehin tələbi əsasında göstərilməsi qaydası müəyyən edilmiş və xidmətlər üzrə cavabdehin tələbinin və sifarişlərinin rəsmi şəkildə yazılı təqdim olunması, sifariş qəbul olunmazdan əvvəl iddiaçının heç bir xidmətləri həyata keçirməyəcəyi, cavabdeh tərəfindən iddiaçıya formal bildiriş verilməmiş işçilərin yığılması xidmətinə başlanılmayacağı şərtləşdirilmişdir. İddiaçı tərəfindən məhkəməyə iddia edilən dövrə, yəni 2013-cü ilin mart və aprel aylarına dair xidmətlərin göstərilməsi üçün cavabdehin rəsmi şəkildə yazılı təqdim etdiyi tələb və sifarişləri ilə bağlı sübutlar da təqdim edilməmişdir. Bununla əlaqədar iddiaçı tərəfindən məhkəməyə təqdim edilən sifarişlər isə (12.03.2012-ci il tarixli C-1-0001 nömrəli, 21.05.2012-ci il tarixli C-1-0002 və C-1-0003 nömrəli, 08.06.2012-ci il tarixli C-1-0004 nömrəli, 19.06.2012-ci il tarixli C-1-0005 nömrəli və 27.08.2012-ci il tarixli C-1-0007 nömrəli) iddia edilən dövrdən əvvəlki vaxtlara (2012-ci ilə) aiddir. Eləcə də, iddiaçının məhkəməyə tələb olunan borc məbləğinin sübutu kimi təqdim etdiyi 14.04.2013 və 14.05.2013-cü il tarixli invoysların əsasında dayanan 2013-cü il mart və aprel aylarında cavabdehin sifarişi əsasında «Neftqaztikinti» Tresti, Zığ istehsalat sahəsi, Bahar Enerci, Dədə Qorqud yatağı, «Azfen» B.M. və Socar Buildingdə işləmiş işçilərin siyahıları, işləmə saatları və Calculation Sheet adlı sənədlər iddiaçı tərəfindən birtərəfli qaydada tərtib və təsdiq edilmişdir. Qeyd olunan məbləğlərin hansı xidmətlər üzrə görülməsi barədə iddiaçı və cavabdeh tərəfindən müvafiq qaydada təsdiq olunmuş sənədlər (imzalanmış tabellər) isə təqdim olunmamışdır. Əksinə, məhkəmə sorğularına cavablarla müəyyən olunur ki, «Azfen» B.M. ilə cavabdeh arasında 2013-cü ilin mart, aprel aylarında ümumiyyətlə müqavilə bağlanmamış, Bahar Enerci şirkəti və «Neftqaztikinti» Tresti tərəfindən məhkəməyə təqdim olunmuş sənədlər həmin müəssisələrlə cavabdeh arasında olan xidmət göstərilməsi ilə bağlı müqavilə münasibətlərinə aiddir ki, bu sənədlərdə də iddiaçıya aid heç bir məlumat yoxdur. İddiaçı tərəfindən iş vaxtının miqdarını müəyyənləşdirən sənəd kimi təqdim edilmiş uçot cədvəlləri ilə bağlı qeyd olunmalıdır ki, «Daily Allocation Sheet (Scaffolding)» adlı bu materiallar cavabdeh tərəfindən möhürlə təsdiq edilməmişdir və imza ilə təsdiqlərin kimə məxsus olması və və imza edənlərin səlahiyyətli olmaları barədə məlumatlar yoxdur. Digər tərəfdən, sözügedən materiallar bütünlüklə kserosurətdir və xarici dildədir, Azərbaycan Respublikasının dövlət dilinə tərcümə olunmamışdır.

Halbuki, MPM-in 89.3-cü maddəsinə əsasən lazımi sübutların əsli və ya lazımi qaydada təsdiq olunmuş surəti təqdim edilməlidir.

Həmin Məcəllənin 11.1-ci maddəsinə görə mülki işlər və iqtisadi mübahisələr üzrə məhkəmə icraatı Azərbaycan Respublikasının dövlət dilində - Azərbaycan dilində və ya müəyyən ərazi əhalisinin əksəriyyətinin dilində aparılır.

«Notariat haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 68-ci maddəsinə əsasən notarius müvafiq dilləri bilirsə, sənədlərin bir dildən başqa dilə tərcüməsinin düzgünlüyünü təsdiq edə bilər. Notarius müvafiq dilləri bilmədiyi halda sənədləri tərcüməçi tərcümə etməli, onun imzasının həqiqiliyini isə notarius təsdiq etməlidir.

İddiaçının borc məbləğinin ƏDV-sinin cavabdeh tərəfindən ödənilməsi dəlili ilə əlaqədar isə qeyd edilməlidir ki, işdə olan 15.05.2013-cü il tarixli HF seriyalı 573187, 573303 və 573380 nömrəli Elektron vergi hesab-fakturalarında göstərilən məbləğlərin iddia məbləği ilə eynilik təşkil etdiyi və həmin ƏDV ödənişləri ilə borc məbləği arasında sair bağlılığın olması müəyyən olunmur.

Ona görə də, məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, iddia əsassız olduğundan rədd edilməlidir və məhz bu mənada apellyasiya şikayətinin dəlilləri ilə razılaşmır. Belə ki, iddiaçı həm öz tələbinin əsası, həm də apellyasiya şikayətinin dəlilləri kimi istinad etdiyi halları sübut etmək üçün Məhkəməyə heç bir mötəbər sübut təqdim etməmişdir.

Hazırkı iqtisadi işə apellyasiya qaydasında baxan məhkəmə kollegiyası yuxarıda qeyd olunanlara məcmu halda hüquqi qiymət verərək hesab edir ki, apellyasiya şikayətinin dəlilləri qətnamənin ləğvinə əsas vermir, birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi faktiki cəhətdən əsaslı, maddi və prosessual hüquq normalarının tətbiqi baxımından qanunidir. Bununla bağlı olaraq şikayət təmin edilməməli, qətnamə dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır (MPM-384.0.1).

Göstərilənlərə əsasən və MPM-in 384, 392 və 405-ci maddələrini rəhbər tutaraq, məhkəmə kollegiyası

qət etdi:

İddiaçı XXX məhdud məsuliyyətli cəmiyyətinin apellyasiya şikayəti təmin edilməsin.

1 saylı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin 2(81)-428/2015 nömrəli iş üzrə 29 iyun 2015-ci il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qətnamədən rəsmi qaydada verildiyi gündən 2 (iki) ay müddətdə Bakı Apellyasiya Məhkəməsi vasitəsi ilə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin İnzibati-iqtisadi kollegiyasına kassasiya şikayəti verilə bilər.

HAKİMLƏR

Vidadi Məmmədov

Səriyyə Seyidova

Sərvət Hüseynov